

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Fatum Stoicum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

fatis appellantur; de qua Horatius lib. 1. Od. 35. Fortunam invocans:

Te semper anteit sæva Necessitas
Clavos trabales, & cuneos manu
Gestans ahenâ; nec severus
Uncus abest, liquidumque plumbum.

II. (b) Per Necessitatem Parca seu Fatum intelligitur. Clavi trabales, uncus, & cætera, quæ Necessitati tribuuntur pertinent vel ad factorum vim ac potentiam: vel ad firmitatem & stabilitatem. Quemadmodum enim hæc omnia vel vim afferunt, & adhibentur ad torquendum & cruciandum; vel valent ad continendum, vincendum, ac firmandum: sic Necessitas primum quosvis impellit invitos, neque ququam eam effugere, neque domare, neque flectere potest; deinde ad perpetuitatem fixa & stabilis est, adeo ut neque labefactari, neque moveri, neque refigi possit.

De fato multa insipienter Veteres sapientes. Seneca in Oedipo:

Fatis agimur, cedite Fatis.
Non sollicitæ possunt curæ
Mutare rati stamina fusi:
Quidquid patimur, mortale genus,
Quidquid facimus, venit ex alto:
Servatque sua decreta colus
Lachesis, dura revoluta manu
Omnia certo tramite vadunt,
Primusque dies dedit extremum:
Non illa Deo vertisse licet.

Curtius lib. 5. Equidem æterna constitutione crediderim, nexuque causarum latentium, & multo antè destinatarum, suum quemque ordinem immutabili lege percurrere. Et Vellejus Patercul. lib. 1. Ineluctabilis factorum vis cujuscunque fortunam mutare constituit, consilia corrumpit. Prævalent fata consiliis, omnemque humanæ mentis aciem perstringunt: ut quod accidit, etiam merito accidisse videatur, & casus in culpam transeat. Et Ammian. Marcellin. lib. 14. Manum injectantibus fati, solent hebetari sensus hominum & obtundi. Imo ex Christianis quoque quidam de fato ambigunt loquuntur, è quibus Paulus Jovius hist. lib. 3. Occulta vis fati sæpè numero prudentes ad insaniam vertit. Et lib. 8. hist. Guicciard, Fatali tempestati nec humanum con-

silium,

(b) *Fatum Stoicum.*

filium, nec constantia repugnare potest. Nec desunt, qui illud Cleanthis, in ore habent. *Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.* Quod si ita est, & homines fatali necessitate aguntur, nulla sunt supplicia constituenda maleficis: omnia enim scelera vel in fatum, vel fortunam reijci poterunt, cui reluctari, etsi velis, non queas. Et si est inevitabile, quidquid in fatis decretum, ergo frustra sunt supplicationes, preces, vota, piamina ad mala imminenda avertenda. Mirè se hinc torquet Stoicus Seneca; audiamus: Fata aliter jus suum peragunt, nec ulla commoventur prece, non misericordia flectuntur, non gratia. Servant cursum irrevocabilem, ex destinato fluunt. Quemadmodum rapidorum aqua torrentium in se non recurrit, nec moratur quidem, quia priorem superveniens præcipitat: sic ordinem rerum, fati æterna series rotat, cujus hæc prima lex est, stare decreto. Quid enim intelligis fatum? Existimo necessitatem rerum omnium, actionumque quam nulla vis rumpat. Hanc si sacrificiis, & capite niveæ agnæ exorari judicas divina non nosti. Sapientis quoque viri sententiam negatis posse mutari; quanto magis Dei? Quid si admotæ diis preces fuerint, si vota suscepta? Ita hoc non est contra fatum, sed ipsum quoque in fato est. Aut enim futurum est, aut non: si futurum est, etiam si non susceperis vota, fiet. Si non est futurum, etiam si susceperis vota, non fiet. At futurum hoc est; sed si vota suscepta fuerint. Puta me tibi manus dare, & fateri, hoc quoque fato esse comprehensum, ut utique vota fiant. Sic cum sanitas videatur esse de fato, debetur & medico: quia ad nos beneficium fati per hujus manus venit. lib. 2. nat. quæst. In circuitu ambulat Romanus hic Philosophus, ejusque cerebrum cum fato circumagitur, jam necessitatem inevitabilem agnoscendo, jam eam per exceptionem, ut vocant, *mediam*, per expiationes & procuraciones avertendo; jam etiam medicum in consilium & moderationem factorum admittendo.

III. (c) Fatum juxta Catholicos est complexio quædam causarum secundarum, quæ licet ex se incertæ sint ac variabiles, prout tamen subsunt divinæ providentiæ, infallibilem inferunt effectum. Deus verò causas omnes juxta cujusque naturam ordinat, quasdam necessario, quasdam liberè; ad effectus bonos movendo, atque illuminatione tam intellectus, quam sanctis inspirationibus impellendo; effectus verò malos tantummodo permittendo. Unde fati hoc modo sumpti descriptionem sic tradit Boëtius lib. 4. Consol. prof. 6. Fatum est inhærens rebus mobilibus dispositio, per quam divina providentiæ suis quæque ne-

ctit

(c) Fatum in sano sensu.